

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย

ชุด ภาษาเพื่อชีวิต

ภาษาพาที

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

* กระทรวงศึกษาธิการ *

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย

ชุด ภาษาเพื่อชีวิต

ภาษาพาที

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์และโทรสาร ๐ ๒๖๒๘ ๕๓๔๓

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการจัดทำต้นฉบับ

ISBN 978-616-461-363-8

พิมพ์ครั้งที่สิบห้า

พ.ศ. ๒๕๖๕

จำนวน ๒๒๐,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย องค์การค้ำของ สกสค.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว

๒๒๔๔ ถนนลาดพร้าว แขวงสะพานสอง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐

โทรศัพท์และโทรสาร ๐ ๒๕๑๔ ๔๐๓๓ ต่อ ๓๑๘

www.suksapan.or.th

คำนำ

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เป็นหนังสือที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำ สำหรับนักเรียนใช้ในการเรียนรู้ และครูผู้สอนใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน รายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย กลุ่มหลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ซึ่งมีรองศาสตราจารย์ ปิตินันท์ สุทธสาร เป็นประธานกรรมการ และจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ และครูภาษาไทย จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง ๔ ภูมิภาค ในด้านการนำไปใช้ ดังรายนามท้ายหนังสือนี้

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะทางภาษาจากการอ่าน เขียน ฟัง ดู พูด เรื่องที่น่าสนใจ ฝึกฝนความเข้าใจของลักษณะภาษาไทย ตระหนักรับรู้ในความงาม ของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา กระบวนการคิดและการบูรณาการ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ ด้วยตนเองและกระตุ้นความสนใจ สามารถพัฒนาทักษะทางภาษาเหมาะกับช่วงวัย ชั้นปีและ เต็มตามศักยภาพสูงสุด เป็นพื้นฐานการคิดเชื่อมโยงในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มอื่น ปลุกฝังวัฒนธรรมทางภาษา ความเป็นไทย ความเป็นคนดีของสังคมไทยและสังคมโลก รวมทั้งการนำความรู้และความคิดไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหวังว่า หนังสือเรียนเล่มนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักการและบรรลุดตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หากมีข้อเสนอแนะ กรุณาแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณคณะกรรมการฯ และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือเรียนให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ณ โอกาสนี้

(นายอัมพร พินะสา)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๓

คำแนะนำสำหรับครู

การวางแผนจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ครูจำเป็นต้อง

๑. ศึกษาหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เพื่อให้เข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด หรือสิ่งอันพึงประสงค์ที่ควรจะต้องเกิดแก่นักเรียน

๒. ศึกษาหนังสือเรียน ภาษาพาที หนังสือเรียน วรรณคดีลำนํ้า แล้ววางแผนจัดการเรียนรู้ โดยใช้เนื้อหาแต่ละบทของหนังสือเรียนทั้ง ๒ เล่ม สลับบทกันตามความเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากหนังสือเรียน ภาษาพาที ตลอดปีการศึกษา และเรียนรู้จากหนังสือเรียน วรรณคดีลำนํ้า ตลอดปีการศึกษาเช่นเดียวกัน

๓. ศึกษาหนังสือเรียน ภาษาพาที หนังสือเรียน วรรณคดีลำนํ้า และแบบฝึกหัด ทักษะภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ทุกบทอย่างละเอียด เพื่อใช้เป็นสื่อหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย รวมทั้งหนังสือเรียน วรรณกรรมปฏิสัมพันธ์ แบบฝึกหัด ทักษะปฏิสัมพันธ์ หนังสือหรือสื่ออื่นๆ เพื่อใช้เสริมในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย แล้วจัดหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

๔. ศึกษาพื้นฐานความรู้ความสามารถด้านภาษาไทยและด้านอื่นๆ ของนักเรียน โดยใช้วิธีปฏิบัติกิจกรรม ทดสอบ สัมภาษณ์ ฯลฯ และก่อนเริ่มบทเรียนควรเตรียมความพร้อมอย่างน้อย ๑-๒ สัปดาห์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้หนังสือเรียน ภาษาพาที

ครูจำเป็นต้องเข้าใจแนวการนำเสนอเนื้อหาแต่ละบทของหนังสือเรียน ภาษาพาที ซึ่งประกอบด้วย

บทอ่าน

นำเสนอโดยผูกเป็นเรื่องที่น่าสนใจ มีตัวละคร เพื่อให้ให้นักเรียน สนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน รู้จักใช้ภาษาไทย ที่ถูกต้อง ไพเราะสละสลวย และแทรกเนื้อหาความคิดที่บูรณาการ ความเข้าใจวิถีความเป็นไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และรู้จักเท่าทันโลกตามวัย ประสบการณ์ และชั้นปี

อ่านเสริม

จัดไว้เพิ่มเติมจากบทอ่าน เรียบเรียงขึ้นให้สอดคล้องกับแก่น ของเรื่องแต่ละบท บางบทเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว และบางบท เรียบเรียงเป็นร้อยกรอง

อ่านเพิ่ม เติมความหมาย

เสนอความรู้และความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียน ควรศึกษา

อธิบายเพิ่ม เติมความรู้

เสนอเนื้อหาให้ความเข้าใจด้านหลักภาษาและ การใช้ภาษาที่นักเรียนในชั้นนี้ต้องเรียนรู้

กิจกรรม

เป็นส่วนเสนอแนะให้นักเรียนได้ฝึกทักษะภาษาและความคิดใน แต่ละบท ครูสามารถต่อยอดความคิด หรือปรับกิจกรรมได้อย่าง อิสระ และสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับนักเรียน สภาพแวดล้อมของ แต่ละสถานศึกษา ไม่จำเป็นต้องทำทุกกิจกรรม ให้เลือกตามความ เหมาะสม

นักเรียนจำเป็นต้องใช้แบบฝึกหัด รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ทักษะภาษา ควบคู่กับการใช้หนังสือเรียน ภาษาพาที หนังสือเรียน วรรณคดีลำนํ้า เพื่อฝึกทักษะทางภาษาและศึกษาวรรณคดี ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ตามสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยครูผู้สอนต้องดูแลเอาใจใส่ ให้ความรู้ความเข้าใจอย่างใกล้ชิด

ขณะเดียวกัน หากนักเรียนมีศักยภาพพร้อม ครูควรเลือกบทเรียนบางบทจาก หนังสือเรียน วรรณกรรมปฏิสัมพันธ์ และแบบฝึกหัด ทักษะปฏิสัมพันธ์ ซึ่งจัดทำสำหรับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองสูงสุดเต็มตามศักยภาพ เป็น “นักเรียนไทยในอุดมคติและความหวังยิ่งของสังคมไทย”

สารบัญ

บทที่

๑ จากผาแต้ม...สู่อียิปต์

อ่านเสริม : ตัวเลขไทย การอ่านวัน เดือน ปี แบบไทย

หลักและการใช้ภาษา : พยางค์และคำ

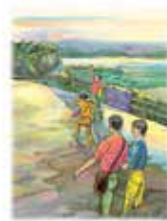
การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การนำความรู้ ความคิดจากการอ่าน การฟัง

ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

หน้า

๑

๒ ควาย ข้าวและชาวนา

อ่านเสริม : ประเพณีชิงช้าทำนา

หลักและการใช้ภาษา : อักษร ๓ หมู่ คำเป็น คำตาย

การผันวรรณยุกต์ ความหมายของคำ

การเขียนสื่อสาร

๑๗

๓ อ่านป้ายได้สาระ

อ่านเสริม : คำไทย เกิดใหม่เป็นธรรมดา

หลักและการใช้ภาษา : วลี

ประโยคสามัญและส่วนประกอบของประโยค

ภาษาพูด ภาษาเขียน

๓๗

๔ กทลีตานี

อ่านเสริม : กลัวยตานี

หลักและการใช้ภาษา : ชนิดของคำ

คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา

๕๑

๕ ละครย๋อนคิด

อ่านเสริม : ละครนอก

หลักและการใช้ภาษา : คำวิเศษณ์ คำบุพบท

การแบ่งประโยคเพื่อการสื่อสาร

การเขียนเรียงความ

๖๗

บทที่

๖ กลอนกานท์จากบ้านไทย

อ่านเสริม : เรือนไทย

หลักและการใช้ภาษา : คำเชื่อม คำอุทาน

การอ่านกาพย์ยานี ๑๑

การอ่านกลอนเสภา

หน้า

๘๓

๗ กว่าแผ่นดินจะกลบหน้า

อ่านเสริม : ชื่อไว้ใจเป็นสุข

หลักและการใช้ภาษา : การพูด

การวิเคราะห์สำนวน

ที่เป็นคำพังเพย สุภาษิต

๙๗

๘ ไม้งามในสวนแก้ว

อ่านเสริม : ดอกบัว ดอกกรัก ดอกไม้ในแจกัน

หลักและการใช้ภาษา : ประโยครวม ประโยคซ้อน

คำประพันธ์ประเภทร้อยแก้วและร้อยกรอง

ประเภทของกลอน

๑๑๕

๙ ครั้นเครื่องเพลงพินบ้าน

อ่านเสริม : เพลงพวงมาลัย

หลักและการใช้ภาษา : เพลงพินบ้าน

ความหมายของประโยคและข้อความ

ที่เป็นโวหาร

การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย

การอ่านคำสั่ง การดูสื่อต่างๆ

๑๒๙

๑๐ ขอนกลางสร้างสุขภาพ

อ่านเสริม : ไวรัสตับอักเสบ

หลักและการใช้ภาษา : การพูดแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์

การพูดปฏิเสธหรือโต้แย้ง

การสรุปความ การย่อความ

๑๔๕

บทที่

๑๑ สวดย้ายสายลับ

อ่านเสริม : นวัตกรรมสิ่งมีชีวิต

หลักและการใช้ภาษา : การเขียนและการคัดลายมือ
การพัฒนาการเขียน
การเขียนตามจินตนาการและสร้างสรรค์
การอ่านแผนที่ แผนที่

หน้า
๑๖๓

๑๒ สี่ศิษย์พระดาบส

อ่านเสริม : สี่ศิษย์พระดาบส

หลักและการใช้ภาษา : การโฆษณา การเจรจาต่อรอง
การพูดรายงาน การพูดโต้ว่าที่

๑๘๑

๑๓ หนึ่งในประชาคม

อ่านเสริม : ประชาคมอาเซียน

หลักและการใช้ภาษา : วิธีการสืบค้นข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
การเขียนจดหมาย : จดหมายกิจธุระ

๑๙๕

๑๔ เสียแล้วไม่กลับคืน

อ่านเสริม : รักนวลสงวนงาม

หลักและการใช้ภาษา : การดู การฟัง และการอ่านข่าว
การสนทนาและการพูดโทรศัพท์
การอ่านกราฟและแผนภูมิ

๒๑๓

๑๕ นิทานแสนสนุก

อ่านเสริม : เจ้าแม่ทมิฬกอบเหนียว

หลักและการใช้ภาษา : การวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ดู และฟัง
การกรอกแบบรายการ

๒๓๑

๑๖ ฟางเพียงพสุธา

อ่านเสริม : ความดีอันสูงยิ่ง

หลักและการใช้ภาษา : ราชศัพท์ การศึกษาค้นคว้า

๒๔๗

จากผาแต้ม... สู่อียิปต์

บทนี้ชวนยิ้มแยม
แปลกใจไกลกันลิบ
เห็นปัญหา รู้ทางแก้
พยางค์คำเรื่องสำคัญ

จากผาแต้มสู่อียิปต์
ต่างทวีปโยคล้ายกัน
เลขไทยแท้จำให้มั่น
รู้พลิกผันตัดสินใจ

“เอื้องจำ เอื้อง เอื้องอยู่ไหนจ๊ะ” อินเรียกหาน้องสาวเสียงลั่นบ้าน ด้วยความดีใจ

“พี่อินเป็นอะไร เรียกเอื้องเสียงดังเชียว มีอะไรหรือเปล่าจ๊ะ” เอื้องหันมาดูพี่ชายตามเสียงเรียก

“วันนี้วันดีเป็นศรวัน มีข่าวดีข่าวสำคัญจะมาบอก” อินร้องเป็น เพลง กระโดดไปเต้นไปเข้ามาหาน้องสาว

...อินร้องเป็นเพลง กระโดดไปเต้นไปเข้ามาหาน้องสาว

“ข่าวดีอะไรเอ๋ย ต้องเป็นข่าวดีมาก ๆ จนทำให้พี่อินร้องเป็นเพลง อย่างนี้” เอื้องถาม

“คือว่า... ปิตเทอมนี่เราจะได้ไปเที่ยวไกล ๆ ไปถึงอีสานโน่นแน่ะ” อินบอกน้อง

“โฮโย! ดีใจจังเลย” แล้วเอื้องก็ลุกขึ้นกระโดดโลดเต้นตาม พี่อินบ้าง

“ไปที่ไหน ไปเมื่อไร ไปกับใคร ไปทำอะไร” เอื้องรัวคำถามจน อินตอบไม่ทัน

“ช้า ๆ หน่อยน้อง ตั้งใจฟังให้ดีนะ คุณพ่อคุณแม่จะพาเราไป ทอดกฐินที่อุบล แล้วจะพาเราไปเที่ยวแถวๆ นั้นด้วย” อินตอบ

“เอื้องอยากให้ถึงวันนั้นเร็วๆ จังเลย” เอื้องบอกอินด้วยใบหน้า ที่ยิ้มแย้มจนแก้มแทบปริ

เทศกาลทอดกฐิน หรืออุตุกฐินเริ่มต้นหลังจากออกพรรษา ซึ่งในปีนีตรงกับช่วงปิดเรียนภาคต้น ก่อนเปิดเรียนภาคปลายเพียง เล็กน้อย พ่อแม่ของอินและเอื้องจึงตกลงกันว่าจะพาลูกๆ ไปทอดกฐิน ที่จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นบ้านเกิดของแม่ เด็กๆ จะได้มีโอกาส ไปเยี่ยมเยียนญาติทางแม่ด้วย ส่วนพ่อเป็นชาวเหนือก็คิดจะไปเที่ยวทาง อีสานบ้าง หลังจากทำพิธีถวายผ้ากฐินเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะพาเด็กๆ ไปเที่ยวชมธรรมชาติ และสถานที่สำคัญๆ ของจังหวัดอุบลราชธานี

แม่จึงปรึกษากับพ่อว่าจะไปเที่ยวที่อำเภอโขงเจียม เพราะที่นั่น มีที่ชมธรรมชาติอันสวยงามที่สุดแห่งหนึ่ง ทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์อีกด้วย นั่นคือ ผาแต้ม

อินและเอื้องยังไม่เคยไปเที่ยวที่ผาแต้มเลย จึงตื่นเต้นมาก แม่จะเป็นผู้นำเที่ยวเพราะชำนาญทางดี ส่วนพ่อรับอาสาเป็นผู้ขับรถ พาไปตามที่แม่วางแผน

อินถามแม่ด้วยความสงสัยว่า “ทำไมเขาจึงเรียกว่าผาแต้มล่ะ ครับ”

“ก็เพราะว่าที่หน้าผามีภาพเขียนเหมือนใครมาแต้มสีเป็นภาพ ไว้ อายุราว ๓,๐๐๐ ปี มาแล้ว เป็นภาพสีที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย” แม่อธิบายให้อินและเอื้องฟัง

พ่อเสริมว่า “พ่อเคยอ่านจากหนังสือท่องเที่ยว เขาบอกว่าภาพที่วุ่นวายต่อๆ กันเป็นร้อยๆ ภาพเชียวนะ”

อินถามต่ออีกว่า “แล้วใครเป็นคนวาดล่ะครับ”

“ก็คนสมัยนั้นแหละซี” พ่อตอบ

“แหม! เอ็งอยากไปเห็นจังเลย เราจะไปกันเมื่อไรคะ” เอ็งรีบถามแม่

“หลังจากทอดกฐินเสร็จแล้ว วันรุ่งขึ้นเราไปกันเลยดีไหมจะพ่อ” แม่หันไปปรึกษาพ่อ

“ก็ดีเหมือนกันนะ” พ่อพยักหน้าตอบ

หลังจากทำพิธีถวายผ้ากฐินที่วัดในตัวจังหวัดเรียบร้อยแล้ว ทุกคนเบิกบานใจด้วยอิมบุญ เด็กๆ รอคอยเวลาที่จะไปเที่ยวตามที่พ่อและแม่ตกลงกันได้

วันรุ่งขึ้นพ่อและแม่พาอินและเอ็งออกเดินทางจากบ้านยายแต่เช้ามืด เพื่อไปถึงบริเวณอุทยานแห่งชาติผาแต้มให้ทันชมพระอาทิตย์ขึ้น ทุกคนมาขึ้นที่จุดชมทิวทัศน์บนลานผาแต้ม ซึ่งเป็นลานหินขนาดใหญ่ทอดยาวคดเคี้ยวไปตามลำน้ำโขง มองเห็นป่าไม้และเทือกเขาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอยู่ไกลลิบ พระอาทิตย์สีแดงกลมโตค่อยๆ โผล่พ้นสันเขาที่ทอดยาวทะมึนในม่านหมอกสีขาวหม่น ณ เบื้องล่างมองเห็นแม่น้ำโขงเป็นประกายวิบวับเมื่อแสงทองมากระทบ กระแสน้ำพลัวเป็นระลอกราวกับมีมือมาโบกพัดอย่างแผ่วเบา สายลมพัดระเร่ผ่านผิวกายเย็นชื่นใจ

“โอโฮ! สวยเหลือเกิน” เอ็งร้องอุทานด้วยความตื่นเต้น

“โน่น! ดูโน่นสิ มองเห็นแม่น้ำโขงยาวสุดลูกหูลูกตาเชียว” อินร้องอุทานบ้าง

“อิน เอ็ง เห็นภูเขาโน่นไหม นั่นแหละประเทศลาวไงล่ะ” แม่ชี้ให้อินและเอ็งดู ส่วนพ่อสุขใจกับการเป็นช่างภาพที่เข้มแข็งอย่างไม่รู้เบื่อ จัดท่าทางให้แม่และลูกถ่ายภาพตรงนั้นตรงนี้ โดยมีธรรมชาติอันงดงามจับตาเป็นฉากหลัง

หลังจากชมพระอาทิตย์ขึ้นจนเป็นที่พอใจแล้ว ทุกคนก็ลงมาจากลานหินกว้างเดินไปตามสะพานที่เลาะเลียบใต้เพิงผา เพื่อชมภาพเขียนสีแดงคล้ำเหมือนสีน้ำหมาก ซึ่งมีมากกว่า ๓๐๐ ภาพ

“พ่อกัน โน่นภาพช้างกับลูกช้าง” เอ็งชี้ให้อินแหวงดู

“นั่นภาพปลาบึกยักษ์ขนาดใหญ่ เห็นไหมลูก” แม่ถามพลางชี้มือไปยังภาพนั้น

“โอโฮ! ยังมีภาพสัตว์อีกเยอะแยะเชียว” อินกวาด

สายตามองไปรอบๆ

“นี่แหละ เป็นภาพที่คนสมัยโบราณก่อนประวัติศาสตร์เขากันก็ให้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของพวกเขาก่อน” พ่ออธิบายเสริม

แม่บอกว่า “คนสมัยก่อนยังไม่มีตัวอักษรใช้ จึงสื่อให้เรารู้ด้วยรูปภาพแทนการเขียนเป็นตัวอักษร แล้ววาดลงบนแผ่นหินนี้แหละจะ”

“ดีจังเลย มาเที่ยวคราวนี้ได้ความรู้เยอะแยะ เปิดภาคเรียนนี้อินจะไปเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง ในชั่วโมงฝึกพูด” อินพูดด้วยความภูมิใจ

“เอ็งจำได้ว่าไทยเรามีตัวหนังสือใช้ในสมัยพ่อขุนรามคำแหง-มหาราชใช้ไหมคะ” เอ็งถามพ่อ

“ใช่จ้ะ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงคิดประดิษฐ์อักษรไทยให้
พวกเราได้ใช้กันมาจนทุกวันนี้แหละ” พ่อตอบ

“แล้วพระองค์ก็โปรดให้มีการจารึกเรื่องราวต่างๆ เป็นตัวอักษร
ไว้บนศิลาจารึกด้วย” แม่เสริม

เปิดภาคเรียนอินได้เล่าเรื่องความมหัศจรรย์ของผาแต้มให้เพื่อนๆ
ฟัง พร้อมนำรูปถ่ายให้เพื่อนดู เพื่อนหลายคนอยากไปบ้าง

ณัฏฐ์ก็มีเรื่องทำนองเดียวกับอินมาเล่าบ้าง แต่เป็นความมหัศจรรย์
ของประเทศอียิปต์ ซึ่งณัฏฐ์ได้ไปเที่ยวตอนปิดภาคเรียนที่ผ่านมา
เช่นกัน ณัฏฐ์บอกเพื่อนๆ ว่า เมื่อเอ่ยถึงประเทศอียิปต์ทุกคนต้อง
นึกถึงพีระมิด กระจาดปาปิรุส และแมลงสคารับ

...พีระมิดคูฟูหรือมหาพีระมิดแห่งกิซาเป็นพีระมิดที่ใหญ่ที่สุด
และเก่าแก่ที่สุดในหมู่พีระมิดแห่งเมืองนี้...

ณัฏฐ์เล่าว่า ได้ไปชมสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง ที่ประทับใจ
มากที่สุดคือหมู่พีระมิดแห่งกิซา ซึ่งพีระมิดคูฟูหรือมหาพีระมิดแห่งกิซา
เป็นพีระมิดที่ใหญ่ที่สุด และเก่าแก่ที่สุดในหมู่พีระมิดแห่งเมืองนี้

นักโบราณคดีจัดให้เป็น ๑ ใน ๗
สิ่งมหัศจรรย์ของโลกในยุคโบราณ
พีระมิดก่อสร้างเป็นรูปกรวยเหลี่ยม
สำหรับเป็นที่เก็บพระศพของ
ฟาโรห์กษัตริย์อียิปต์โบราณ ใช้
เวลาก่อสร้างนานนับ ๑๐ ปีทีเดียว

ณัฏฐ์เล่าต่ออีกว่า
ที่อียิปต์มีการวาดภาพไว้ตาม
ผนังบ้าง เสาบ้าง เป็นภาพ
เกี่ยวกับสัตว์และของใช้ต่างๆ ที่
แสดงถึงวิถีชีวิตของคนสมัยนั้น คงจะ
คล้ายกับที่ผาแต้มของเรา อียิปต์

เป็นชาติที่คิดค้นการสื่อความหมายจากภาพมาเป็นตัวอักษร ประมาณ
๕,๐๐๐ ปีมาแล้ว ทุกชาติทุกภาษายอมรับว่า อักษรอียิปต์โบราณนั้น

“อักษรไทยมีใช้มาตั้งแต่สมัยพ่อขุนรามคำแหง...”

...ที่อียิปต์มีการวาดภาพไว้ตามผนังบ้าง
เสาบ้าง เป็นภาพเกี่ยวกับสัตว์
และของใช้ต่างๆ...

เก่าแก่ที่สุดในโลก เห็นได้จาก
ตัวอักษรที่เขียนไว้ตามผนัง
และกระจาดปาปิรุส ส่วนไทยเรา
นั้นก็ใช้อักษรไทยใช้สืบเนื่องจาก
การจารึกไว้บนศิลาในสมัยสุโขทัย

“อักษรไทยมีใช้มาตั้งแต่สมัย
พ่อขุนรามคำแหง ที่ทรงคิด
ประดิษฐ์ขึ้นให้เราใช้ใจ จำได้
ไหม” อินขอเสริมบ้าง

“แล้วกระดาดปาปิร์สละเป็นยังงี้ คล้ายกระดาดสาของภาคเหนือ
เรารีเปล่า” อินถามอย่างสงสัย

“ก็คล้ายๆ กันนะ กระดาดปาปิร์สทำจากต้นกกอีียปต์ แต่
กระดาดสาทำจากต้นกระสา” ณภัทรอธิบาย

“ชาวอีียปต์เขาเขียนภาพหรือตัวอักษรบนกระดาดปาปิร์ส
เพราะสามารถซึมซับน้ำสีและน้ำหมึกทุกประเภทได้ดี” ณภัทรพูด
พร้อมกับคลี่กระดาดปาปิร์สที่ซื้อมาให้เพื่อนๆ ดู

อินยกมือขอเสริมบ้าง “กระดาดสาของเรา เขานำไปทำร่ม
ทำกระดาดห่อของขวัญ รวมทั้งทำบัตรอวยพรด้วย”

“ภาพแมลงที่เห็นนี่คือ แมลงสคาร์บ”
ณภัทรชี้ให้เพื่อนดู

“หน้าตาเหมือนแมลงกุดจี๋ของบ้านเราเลย”
อินบอก

“ใช่ สคาร์บเป็นแมลงจำพวกด้วง เหมือน
แมลงกุดจี๋นั่นแหละ” ณภัทรบอกเพื่อนๆ “สคาร์บได้รับการยกย่องให้
เป็นตัวแทนแห่งเทพ ชาวอีียปต์จึงมักวาดภาพมีแมลงสคาร์บอยู่ด้วย”

เรื่องที่อินและณภัทรนำมาเล่านั้น ล้วนเป็นภูมิปัญญาของ
คนโบราณที่น่ารู้ น่าศึกษา น่าสนใจ คือ ภาพเขียนที่ผาแต้มและ
ภาพเขียนที่อีียปต์ แม้จะเกิดในที่ห่างไกลกัน แต่ผู้สร้างสรรค์
มีความนึกคิดที่คล้ายคลึงกันอย่างน่ามหัศจรรย์

“...สคาร์บเป็นแมลง
จำพวกด้วง...”

อ่านเสริม

ตัวเลขไทย

วิชชุมมลาฉันท ๘

ไทยเราโชคดี	ที่มีเลขไทย
นับได้ทันใจ	ไว้วอดโลกา
รูปลักษณ์เลขงาม	ตามติดภาษา
การนับสังขยา	กว่าเจ็ดร้อยปี
นับเป็นบุญไทย	ได้มีพ่อขุน
“รามคำแหง” บุญ	เกื้อหนุนศักดิ์ศรี
ประโยชน์มากมาย	ค้าขายง่ายดี
กิจการบัญชี	มีเป็นหลักฐาน
หน่วยสิบร้อยพัน	ต่อนั้นหมื่นแสน
ใครอย่าดูแคลน	นับต่อถึงล้าน
สิบล้านเป็นโกฏิ	ปโกฏินับนาน
ภูมิปัญญาชาญ	สร้างเลขไทย

บทร้อยกรองข้างต้น ศาสตราจารย์ฐะปะนีย์ นาครทรรพ เป็นผู้ประพันธ์
เพื่อเป็นการสดุดี “ตัวเลขไทย” ที่ไทยได้มีใช้มาตั้งแต่สมัยสุโขทัย

การอ่านตัวเลขไทย ๑ - ๙ ในอดีต

๑ เอก	๒ โท	๓ ตริ
๔ จัตวา (จัต - ตะ- วา)	๕ เบญจ (เป็น - จะ)	๖ ฉ (ฉอ, ฉ้อ, ฉะ)
๗ สัปต, สัต, สัตตะ (สับ - ตะ, สัต, สัต - ตะ)	๘ อัฏฐ (อัฏ)	
๙ นพ (นบ)		

การใช้ตัวเลขไทย

ตัวเลขไทยมีใช้มาตั้งแต่กำเนิดตัวอักษรไทย สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ใช้แทนจำนวน ใช้แทนวันแต่ละวันในสัปดาห์ แทนเดือนแต่ละเดือนในรอบปี ปัจจุบันมีการใช้ตัวเลขอารบิกแพร่หลาย เมื่อมีโอกาสใช้เลขไทยได้ คนไทยทุกคนควรใช้เพื่อความภูมิใจในความเป็นไทย

ตัวเลขไทย									
๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐
หนึ่ง	สอง	สาม	สี่	ห้า	หก	เจ็ด	แปด	เก้า	สิบ

วัน	
๑	อาทิตย์
๒	จันทร์
๓	อังคาร
๔	พุธ
๕	พฤหัสบดี
๖	ศุกร์
๗	เสาร์

เดือน(ไทย)	
๑	อ้าย
๒	ยี่
๓	สาม
๔	สี่
๕	ห้า
๖	หก
๗	เจ็ด
๘	แปด
๙	เก้า
๑๐	สิบ
๑๑	สิบเอ็ด
๑๒	สิบสอง

เดือน(สากล)	
๑	มกราคม
๒	กุมภาพันธ์
๓	มีนาคม
๔	เมษายน
๕	พฤษภาคม
๖	มิถุนายน
๗	กรกฎาคม
๘	สิงหาคม
๙	กันยายน
๑๐	ตุลาคม
๑๑	พฤศจิกายน
๑๒	ธันวาคม

การอ่านวัน เดือน ปี แบบไทย

๕
๓ ๖ ๑ อ่านว่า วันอังคาร เดือนอ้าย ขึ้น ๕ ค่ำ
๕ ๖ ๒ อ่านว่า วันพฤหัสบดี เดือนยี่ แรม ๘ ค่ำ
๘

ตัวเลขด้านซ้ายแทนวัน ตัวเลขด้านขวาแทนเดือน ตัวเลขด้านบน
เครื่องหมาย ฯ แทนข้างขึ้น และตัวเลขด้านล่างเครื่องหมาย ฯ แทนข้างแรม

อ่านเพิ่ม เติมความหมาย

กฐิน

ผ้าพิเศษที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตแก่ภิกษุสงฆ์เฉพาะกฐินกาลหรือเทศกาลกฐิน

กระดาดสา

กระดาดที่ทำจากเปลือกต้นกระสา ต้นกระสาเป็นไม้ต้นขนาดกลาง ใบเป็นรูปไข่ ปลายแหลม ขอบใบเว้าเป็น ๓ แฉก มีขนทั้งสองด้าน ชอบขึ้นตามริมแม่น้ำลำคลอง

โกฏิ

ชื่อมาตราหนึ่งเท่ากับ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ (สิบล้าน)

ปโกฏิ (ปะ-โกต)

ชื่อมาตราหนึ่งเท่ากับ ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ (หนึ่งร้อยแสนล้าน)

พระมิต

สิ่งก่อสร้างที่มีฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ด้านข้างทั้งสี่เป็นรูปสามเหลี่ยม มีปลายสุดไปบรรจบกันที่ยอด ในอียิปต์เดิมใช้เป็นที่ฝังพระศพ ต่อมาบางที่ใช้เป็นเทวสถาน

แมลงกุดจี

แมลงชนิดหนึ่งจำพวกด้วงอยู่ตามท้องนาทางภาคอีสาน กินได้ โดยทั่วไปเรียก แมงกุดจี เป็นแมลงจำพวกด้วง มีเชื้อสายเดียวกับแมลงกุดจีทางภาคอีสานของไทย คนอียิปต์เรียกว่า สคารับ และได้รับยกย่องว่าเป็นตัวแทนแห่งเทพเคปรีหรือคิเปรา ทั้งนำไปทำเครื่องรางด้วย

แมลงสคารับ

ศิลาจารึก

แผ่นหินที่เขียนหรือจารให้เป็นรอยลึกเป็นตัวอักษรหรือภาพ

สังขยา (สัง-ชะ-หยา)

การนับ, การคำนวณ

สีน้ำหมาก

สีส้มอมแดง

อธิบายเพิ่ม เติมความรู้

พยางค์และคำ

เสียงที่เปล่งออกมาแต่ละครั้ง จะมีความหมายหรือไม่มีความหมายก็ตาม เรียกว่า **พยางค์**

ถ้าพยางค์มีความหมายจะเรียกว่า **คำ** คำจึงประกอบด้วยเสียงและความหมาย คำหนึ่งคำอาจมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้ เช่น

ฟัง	เดิน	น้อง	เที่ยว	ภาพ	เป็นคำพยางค์เดียว	
เดินทาง	คิด	เคี้ยว	ทิวทัศน์	ลานหิน	หนังสือ	เป็นคำ ๒ พยางค์
ทอดกฐิน	ธรรมชาติ	อธิบาย	พระมิต	ภูมิปัญญา	เป็นคำ ๓ พยางค์	
วัฒนธรรม	ระยิบระยับ	มหัศจรรย์	ศิลาจารึก	เป็นคำ ๔ พยางค์		

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ลึกซึ้ง และเข้าใจความคิดของผู้เขียนที่แฝงไว้ในเรื่อง เช่น คติธรรม คำสอน มุมมองต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านต้องอ่านเรื่องอย่างพินิจพิจารณา ต้องเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และสำนวนภาษา วิเคราะห์เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง ประเมินเหตุการณ์ โดยใช้การเขียนแผนภาพความคิดหรือแผนภาพโครงเรื่องมาลำดับความคิดได้

แผนภาพโครงเรื่องจากผาแต้ม...สู่อียิปต์

ตัวละคร	พ่อ แม่ อิน เอื้อง ญภัทร เพื่อนๆ นักเรียน
สถานที่	ผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี ในห้องเรียน
เวลา	เทศกาลทอดกฐิน เปิดภาคเรียน
เหตุการณ์ที่ ๑	พ่อ แม่ อินและเอื้องไปทอดกฐินที่จังหวัดอุบลราชธานี และไปเที่ยวที่ผาแต้ม
การกระทำของตัวละคร	: ทุกคนไปถวายผ้ากฐินที่วัด แล้วพากันไปเที่ยว สถานที่สำคัญและชมธรรมชาติที่ผาแต้ม
ผลของการกระทำ	: ทุกคนตื่นตาตื่นใจ สนุกเพลิดเพลินกับการทำบุญและสถานที่ที่ได้ไปพบเห็น
เหตุการณ์ที่ ๒	เปิดภาคเรียน อินเล่าเรื่องความมหัศจรรย์ของผาแต้ม ให้เพื่อนๆ ฟัง และญภัทรก็เล่าความมหัศจรรย์ของ ประเทศอียิปต์บ้าง
การกระทำของตัวละคร	: อินและญภัทรเล่ารายละเอียดของผาแต้ม และประเทศอียิปต์ให้เพื่อนฟังอย่างน่าสนใจ มีการสนทนาซักถามเปรียบเทียบซึ่งกันและกัน
ผลของการกระทำ	: ทุกคนได้รับความรู้และประสบการณ์จากการฟังและรู้สึกประทับใจกับสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งสองแห่ง
ผลสุดท้ายของเรื่อง	ทุกคนประทับใจในความมหัศจรรย์ของสถานที่ทั้งสอง แห่ง แม้จะอยู่ห่างไกลกัน แต่ก็มี ความคล้ายคลึงกัน
ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง	การรู้จักสังเกต จดจำ คิดเปรียบเทียบจากสิ่งที่พบเห็น จะทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์

การนำความรู้ ความคิดจากการอ่าน การฟัง ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

การอ่านและการฟังทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมาก เช่น

- ✽ ได้รับความรู้อย่างหลากหลาย
- ✽ ได้ข้อคิด คติสอนใจที่มีคุณค่า
- ✽ เห็นตัวอย่างที่ควรปฏิบัติ และไม่ควรปฏิบัติ
- ✽ เกิดจินตนาการ

ฯลฯ

ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลจะสามารถเลือกไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตอย่างไร

ดังตัวอย่าง เรื่อง จากผาแต้ม...สู่อียิปต์ ในบทอ่าน เมื่ออ่านแล้วจะได้ ข้อคิดที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น

๑. การเรียนรู้จากการสังเกตสิ่งรอบตัวมีคุณค่าอย่างยิ่ง

๒. ถ้าพบเห็นภาพเขียนที่ผนังถ้ำหรือแผ่นหินซึ่งเป็นของโบราณ ควรศึกษาค้นคว้าให้รู้ประวัติความเป็นมา และช่วยกันอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไปได้ชื่นชม

กิจกรรม

ชวนกันคิด ช่วยกันตอบ

๑. สถานที่สำคัญในท้องถิ่นของนักเรียนมีอะไรบ้าง
๒. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง และมีความเป็นมาอย่างไร
๓. ภาพเขียนที่ฝาผนังและภาพเขียนที่อียิปต์ มีความคล้ายคลึงกันอย่างไร น่ามหัศจรรย์ หมายความว่าอย่างไร

ชวนกันอ่าน

ชวนกันอ่านข้อความเชิงพรรณนา

“พระอาทิตย์สีแดงกลมโตค่อยๆ โผล่พ้นสันเขาที่ทอดยาว ทะมึนในม่านหมอกสีขาวหม่น ณ เบื้องล่างมองเห็นแม่น้ำโขง เป็นประกายวิบวับเมื่อแสงทองมากระทบ กระแสน้ำพลัวเป็น ระลอกราวกับมีมือมาโบกพัดอย่างแผ่วเบา สายลมพัดระเร่เยย ผ่านผิวกายเย็นชื่นใจ”

ชวนกันหาข้อคิด

หาניתาน ชั่ว และเหตุการณ์ประจำวันจากสื่อต่างๆ แล้วหาข้อคิด จากเรื่องที่อ่านและฟัง